

PEŁNO(S)PRAWNY STUDENT V

15 listopada 2011 r. goście z całego kraju przyjechali do Krakowa, aby w ramach V edycji konferencji „Pełno(s)prawny Student” rozmawiać o zwiększaniu dostępności uczelni wyższych dla osób niepełnosprawnych. Patronat honorowy nad wydarzeniem, organizowanym przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego, objęła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Barbara Kudrycka.

W liście, jaki do uczestników spotkania skierowała Pierwsza Dama RP Anna Komorowska, napisała m.in. „Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych przez zwiększanie możliwości zdobycia wyższego wykształcenia, otwiera im drogę wyboru lepszego życia i jest źródłem ogromnej satysfakcji, jak również podbudowuje wiarę we własne siły. Od tego zależy bowiem powodzenie w ich przyszłym życiu osobistym i zawodowym”.

PRAWO PRZYJAZNE DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W pierwszej części konferencji Andrzej Kurkiewicz z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Prezes FIRR Aleksander Waszkielewicz objaśnili zmiany, jakie w kształceniu osób niepełnosprawnych przyniosła nowelizacja Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (szczegóły w osobnym artykule – przyp. red.).

Z kolei o przepisach dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w USA opowiedział

Jeffrey Vick – Konsul Generalny USA. Niepełnosprawnym Amerykanom wspiera od lat 90-tych ustawa antydyskryminacyjna (Americans with Disabilities Act), która nie doczekała się jeszcze ani jednej nowelizacji. Dla porównania w Polsce „Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych” doczekała się od początków jej istnienia aż 47 nowelizacji!

SKĄD ŚRODKI NA DOSTOSOWANIE UCZELNI?

Po przerwie przedstawiciele uczelni rozmawiali o alternatywnych źródłach finansowania działań na rzecz zwiększania dostępności uniwersytetów. Andrzej Wójtowicz z Akademii Górniczo-Hutniczej opowiedział, jak wykorzystując środki PFRON można likwidować bariery architektoniczne oraz organizować specjalistyczne szkolenia zawodowe dla niepełnosprawnych absolwentów. Z kolei reprezentantka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego przedstawiła, jak dzięki środkom z programu POKL można stworzyć dla pracowników uczelni cykl szkoleń. Dzięki nim wykładowcy i przedstawiciele kadry kierowniczej mogli przełamać swoje bariery mentalne oraz poznać konkretne sposoby pomocy osobom z różnymi typami niepełnosprawności.

Kinga Dumnicka z FIRR ogłosiła wyniki ankiety przeprowadzonej wśród kilkunastu uczelni dotyczącej wydatkowania dotacji na zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych. Badanie wskazało trzy główne źródła finansowania: dotacja z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, środki własne uczelni oraz pieniądze unijne pozyskiwane na projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

DOSTĘPNA EDUKACJA

W trzeciej części spotkania Piotr Witek z firmy Utilitia przedstawił działanie Validatora – automatycznego narzędzia sprawdzającego dostępność stron internetowych. Każdy kto ma wątpliwości, czy jego strona jest dostępna dla osób niepełnosprawnych może to sprawdzić w krótkim czasie na stronie: validator.utilitia.pl.

Spotkanie zakończyła prezentacja dobrych praktyk związanych z umocowaniem pełnomocników ds. Osób Niepełnosprawnych w strukturach uczelni. Podane przykłady pokazały jak w sposób skuteczny i szeroki reprezentować interesy studentów niepełnosprawnych na uczelni.

KONFERENCJA TO NIE KONIEC

Podczas konferencji wykształciły się dwie grupy robocze, których zadaniem jest przedstawić stanowisko środowiska akademickiego, dotyczące Programu STUDENT II i Pitagoras. Pierwsza grupa już zebrała uwagi od bezpośrednio zainteresowanych, a więc studentów niepełnosprawnych korzystających ze STUDENTA II.

Najczęstszym postulatem było usprawnienie procedury aplikacyjnej oraz informacji na temat faktu oraz wysokości wsparcia. Obecnie dotacja ma charakter refundacji z tym, że korzystający z programu przez większą część jego realizacji nie są świadomi, jaka kwota im przysługuje.

Zwracano uwagę na socjalny charakter dotacji, której przyznanie zależy od stopnia niepełnosprawności studenta, nie zaś od rzeczywistych potrzeb, jakie rodzaj jego dysfunkcji generuje. Część środków, przeznaczana dotychczas na cele związane z utrzymaniem studenta (np. transport) powinny być kierowane na cele edukacyjne, czyli dostosowanie materiałów lub dodatkowe kursy wyrównujące. Taka zmiana wyrównałaby poziom dostępu do edukacji. Za krzywdzące uznano wspomaganie studentów kilku kierunków studiów, co nieraz prowadziło do patologii. Znacznie rozsądniejszym byłoby przeznaczanie części środków na działania kierowane do niepełnosprawnych absolwentów.

Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego w dalszym ciągu przyjmuje zapisy do powstałych grup roboczych. Wszystkich zaciekawionych tematyką zwiększania dostępności uczelni wyższych zapraszam na stronę www.firr.org.pl, gdzie można pobrać materiały konferencyjne. Projekt był współfinansowany ze środków Fundacji im. Stefana Batorego oraz Gminy Miejskiej Kraków.

Piotr Pawłowski (FIRR)

Wykład Andrzeja Kurkiewicza z MNiSW